

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

KREITI YA 12

SEPEDI LELEMETLALELETŠO LA BOBEDI (SAL)

LEPHEPHE LA BOBEDI (P2)

DIBATSELA 2022

TLHAHLO YA GO SWAYA

LIMPOPO

MEPUTSO: 40

Palomoka ya matlakala a tlhahlo ya go swaya ke 4.

DINGWALO: DIKANEGELOKOPANA

KE BOPHELO – SJ Chokoe

Tlhahlo ya go swaya dingwalo.

1. Ge dikarabo di se tša nomorwa ka nepagalo, swaya go ya ka tlhahlo ya go swaya.
2. Ge phošo ya mopeleto e ama tlhalošo, e swaye go ba ya phošo. Ge e sa ame tlhalošo, e swaye go ba yeo e nepagetšego.
3. Ge molekwa a sa diriše maswao a ditsebjana fao a laetšwego go tsopola, o se ke wa mo tima meputso.
4. Dikarabong tše di bulegilego go se be le moputso wo o abjago fao molekwa a rego EE/AOWA goba KE A DUMELA/GA KE DUMELE. Lebaka la go thekga le go fahlela karabo ke lona le abelwago meputso.
5. Go se be le moputso wo o abjago fao molekwa a rego NNETE/MAAKA goba NTLHA/KAKANYO. Lebaka la go thekga le go fahlela karabo ke lona le abelwago meputso.

POTŠIŠO YA 1: 'A IKADIETŠA'

KE BOPHELO – SJ Chokoe

- 1.1 Ba be ba na le dikgwebo. (1)
- 1.2 Tikologo ya sebjalebjae.
 - Go bolelwa ka maphodisa.
 - Go bolelwa ka sepetlele.
 - Go bolelwa ka boramelao. (4)
- 1.3
 - Ka pejana.
 - O hlokofetše. (2)
- 1.4
 - Poledišano e thuša go tšweletša maikutlo.
 - Poledišano e thuša go tšweletša dimelo tša baanegwa.
 - Poledišano e thuša go tšwetša pele ditiragalo. (3)
- 1.5
 - Modibo o tšweletša boipelaetšo go batswadi bja gore ba gana go mo rekela sefatanaga.
 - O ile a tšhošetša batswadi ka go kgokeletša thapo kutung ya morula gomme a lokela hlogo segoleng sa yona a gatile fase e bile a goga thapo ka molala, a nagana gore ba tlare o a ipolaya/ikadietša/itekeletša. (2)

- 1.6
- MmagoModibo o na le pelompe.
O betha monna wa gagwe ka leswika gomme o a mmolaya.
 - TatagoModibo e be e le motho wa go nyaka nnete le maikarabelo.
TatagoModibo o be a nyaka Modibo a itirela dilo/a tsebe ge selo se sengwe le se sengwe se šomelwa. (4)
- 1.7
- Molaetša wa kanegelokopana ye ke gore batswadi ba godiše bana ba bona ka go ba ruta go ba le maikarabelo. (1)
- 1.8
- Modibo o ile a leka go tšhošetša mmagwe ka go itekeletša gape.
 - Modibo ga go tsebje gore o feleleditše kae ka go nyaka go ipolaya le go hloka maikarabelo. (2)
- 1.9
- Hlogo ke 'A ikadietša'
- Diteng di mabapi le Modibo yo a bego a ipelaetša go batswadi ba gagwe ka gore o tla ikadietša ge a sa rekelwe sefatanaga.
 - Diteng di mabapi le Modibo yo a bego a phela a tšhošetša batswadi ka gore o tla ikadietša ge ba sa mo fe seo a se nyakago.
(E TEE fela.) (1)
- [20]

POTŠIŠO YA 2: 'YA KA MPHO ŠE'

- 2.1
- Ke baratani. (1)
- 2.2
- Molwantšhwa ke Sebotse.
- O phegelela go phethagatša toka ka dinako tšohle.
Molwantšhi ke Temo.
 - O kgahlanong le nnete. (4)
- 2.3
- Temo le Sebotse ba be ba iketlile maikhutšong.
 - Temo o fetola mogopolo ge a ekwa gore Sebotse o imile.
 - Sebotse o maketše eupša mafelelong o a phutha ba boela gae.
 - Temo o botša Sebotse maaka gore o be a lebetše gore o be a kwane le mokgekolo mmagwe gore a mo iše ga rakgadi wa gagwe.
(TŠE PEDI fela.) (2)
- 2.4
- Sebotse o kgahlanong le kgopolo ya Temo ya gore ba sepele.
Ke thulanontle. (2)
- 2.5
- Morero wa kanegelokopana ye ke gore motho yo mongwe le yo mongwe o swanetše go rwala maikarabelo a gagwe.
- Temo o imišitše Sebotse gomme a mo tlogela ka maikemišetšo a go efoga go fepa ngwana. (2)

- 2.6
- Sebotse a ka šala Temo morago a ya go dula gagabo.
 - Temo a ka nyala Sebotse.
 - Temo a ka tšhabela Sebotse.
- Balekwa ba tla fa diponelopele tša go fapana.
(TŠE PEDI fela) (2)
- 2.7 Bothata bo thomile ge Sebotse a botša Temo gore o imile. (1)
- 2.8 (a) Yo a mo ratago/moratiwa wa gagwe.
(b) A kgahlwe ke tšeo a di šometšego. (2)
- 2.9 A go tenega.
• Batho ba ka tenwa ke banna ba go se rate go rwala maikarabelo a bona.
Balekwa ba tla fa maikutlo a go fapana. (2)
- 2.10 Mongwadi o atlegile go fega mmadi.
• Mmadi ga a tsebe gore Mmile o ile a dira eng ge Sebotse a beile ngwana tafoleng.
• Mmadi ga a tsebe gore go feletše kae ka leseana la Temo le Sebotse. (2)
- [20]**

PALOMOKA YA TLHAHLOBO: 40